

Η ΠΛΑΝΗ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΝΔΡΙΑ

- Δημοσίευση: metallo8053

Παρατηρώντας τους ανθρώπους κάθε εποχής μπορούμε να διακρίνουμε μια ομοιομορφία, η οποία προδίδεται μέσω της ενδυμασίας των ατόμων, της συμπεριφοράς τους, ακόμα και μέσω του τρόπου σκέψης τους. Οι άνθρωποι κάθε εποχής, λοιπόν, λειτουργούν σαν μια οργανωμένη ομάδα με κοινά ιδεώδη και κίνητρα. Το κοινωνικό σύνολο αποτελεί το φυσικό αποτέλεσμα της τάσης του ανθρώπου να κοινωνικοποιείται και να δημιουργεί δεσμούς με τα υπόλοιπα άτομα της κοινωνίας του. Τι συμβαίνει, όμως, όταν το κοινωνικό σύνολο μετατρέπεται σε μάζα;

Όσο παράδοξο κι αν ακούγεται το φαινόμενο του αρνητικού κοινωνικού κομφορμισμού, δηλαδή της άκριτης αποδοχής αντιλήψεων και συνηθειών, αποτελεί αναμφισβήτητο βασικό γνώρισμα του 21ου αιώνα. Ας πάρουμε για παράδειγμα το blue jean. Φοριέται από κάθε άτομο κάθε ηλικίας σε κάθε ήπειρο του πλανήτη. Έτσι, ενώ παλιότερα το blue jean σήμαινε επανάσταση, τώρα αποτελεί την τυπική ενδυμασία όλων. Αυτό είναι ένα απλό και καθημερινό παράδειγμα της κομφορμιστικής πραγματικότητας που βιώνουμε. Πώς γίνεται όμως το φαινόμενο της μαζοποίησης να είναι τόσο πετυχημένο, όταν στον αιώνα μας κάνουμε λόγο για πρόοδο, είτε πνευματική είτε τεχνολογική, ή ακόμα και για ελευθερία έκφρασης;

Η μαζοποίηση δεν είναι αστείο. Είναι πραγματικότητα. Ο ίδιος ο ορισμός το επιβεβαιώνει. Μαζοποίηση ονομάζεται το φαινόμενο κατά το οποίο καταργείται η ατομική βούληση, τα άτομα παθητικοποιούνται και αφομοιώνουν τον ίδιο τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς, και έτσι καταλήγουν να αποτελούν μια μάζα.

Έτσι, αρχίζουμε να διερωτώμαστε πώς το άτομο επιτρέπει στον εαυτό του να μετατραπεί σε έναν σύγχρονο δούλο. Γιατί δεν αντιδρά; Ποιοι οι παράγοντες που το ωθούν σε αυτή την κατάσταση;

Η εκπαίδευση δεν έχει μοναδικό χρέος να διδάξει στις νέες γενιές το αλφάβητο, αλλά και να τους μεταλαμπαδεύσει πολύτιμα εφόδια για τη ζωή. Ένα από αυτά είναι η όξυνση της κριτικής σκέψης. Οφείλει να καλλιεργήσει στο άτομο τον ορθό τρόπο αξιολόγησης των πραγμάτων, ώστε να μην δέχεται απλώς, αλλά κυρίως να επεξεργάζεται την πληροφορία που λαμβάνει.

Στην πραγματικότητα, ωστόσο, το σχολείο προωθεί έναν ολωσδιόλου διαφορετικό τρόπο εκμάθησης, όπου ο μαθητής δεν μαθαίνει ουσιαστικά, αλλά αποστηθίζει. Με αυτόν τον τρόπο, δεν οξύνεται η κριτική ικανότητα του ατόμου, έχοντας ως συνέπεια την αδυναμία του να «αμυνθεί» στα «κύματα» που διέρχονται και τελικά τον συμπαράσύρουν στο πέρασμά τους. Παράλληλα, το σχολείο -ο δεύτερος σημαντικότερος φορέας κοινωνικοποίησης του ατόμου- δεν καλλιεργεί τον σεβασμό προς το «διαφορετικό». Αντιθέτως, πολλές φορές το περιφρονεί και το κατακρίνει επειδή... διαφέρει!

Έχοντας λάβει μια τέτοιου είδους παιδεία ο κομφορμιστής έρχεται αντιμέτωπος με μια πλασματική πραγματικότητα. Τα Μ.Μ.Ε., υπεύθυνα για την πνευματική αποχαύνωση του ατόμου, προβάλλουν έναν συγκεκριμένο τρόπο ζωής, τον οποίο το άτομο καλείται να ακολουθήσει. Και αυτή η προβολή γίνεται μέσω του Τύπου, των περιοδικών, του ραδιοφώνου και κυρίως της τηλεόρασης. Εκτός του ότι παρουσιάζεται ένας τρόπος ζωής βασισμένος στο

Και τα Μ.Μ.Ε. δεν θα τα κατάφερναν μόνο τους εάν δεν είχαν την στήριξη της μόδας, της διαφήμισης και της ξενομανίας. Μέσω της μόδας μας δίνεται η ευκαιρία να ενταχθούμε στον σύγχρονο κόσμο, ώστε να μην περιθωριοποιηθούμε και γίνουμε οι «απ' έξω». Ο φόβος της απόρριψης μπορεί να έχει τελικά οδυνηρές συνέπειες για τους ίδιους. Επιπλέον, η διαφήμιση αποτελεί το κύριο μέσο πλύσης εγκεφάλου του ανθρώπου. Και αυτό αποδεικνύεται μέσω των υπέρογκων ποσών που δαπανούν οι εταιρείες ώστε να πωληθούν να προϊόντα τους. Ταυτοχρόνως, με τον κατάλληλο τρόπο ξεχνούμε παραδοσιακές αξίες και υιοθετούμε νέες, γνωστές και οικείες στον υπόλοιπο κόσμο. Οι συνήθειες μας πάλι πρέπει να συμβαδίζουν με τις προσαγές της Δύσης. Μαθαίνουμε Αγγλικά όχι επειδή το επιθυμούμε, αλλά επειδή μας το επιβάλλουν. Και δεν μας το επιβάλλουν οι γονείς μας, αλλά ο σύγχρονος τρόπος ζωής.

Η μάζα έχει τόση δύναμη, ώστε οτιδήποτε το αντισυμβατικό οδηγείται σε έναν σύγχρονο Καιάδα. Όσοι αντιστέκονται ξεχωρίζουν. Και έτσι, αρχίζει μια διάκριση που σιγά σιγά κατηγοριοποιείται και τελικά γενικεύεται. Με αυτόν τον τρόπο, γεννιούνται οι προκαταλήψεις φέρνοντας με τη σειρά τους τα στερεότυπα. Ό, τι δεν συμφωνεί με το πλήθος φαντάζει απειλή για αυτό. Για αυτόν τον λόγο, πρέπει να το αποβάλλουμε. Να το διώξουμε. Να του δείξουμε ότι δεν ανήκει εδώ. Αυτός είναι ο χώρος μας. Αυτό κάνει η μάζα. Απορρίπτει το διαφορετικό, το άγνωστο, το αντισυμβατικό. Έχουμε ποτέ αναρωτηθεί πως προκύπτει ο ρατσισμός;

Αρνητικά, ωστόσο επηρεάζεται και το δημοκρατικό πολίτευμα. Και αυτό συμβαίνει καθώς εξαιτίας της μαζοποίησης παύει να υπάρχει πολυφωνία και πλουραλισμός, κύρια συστατικά της Δημοκρατίας. Και καθώς δεν υπάρχουν διάφορες απόψεις σε μια κοινωνία, εφόσον είτε δεν είναι σε θέση να αναπτυχθούν, είτε καταδικάζονται, θα μπορούσαμε να κάνουμε λόγο για μια ήπια μορφή νεοφασισμού. Μπορεί να ακούγεται ακραίο, εκεί όμως οδηγεί η νόθευση της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, δεν προωθείται ο διάλογος, παρά μονόλογος και με αυτόν τον τρόπο δεν φανερώνεται η αλήθεια.

2

τους άλλους, αλλά επιχείρησαν να αλλάξουν τον κόσμο. Άλλοι τα κατάφεραν και άλλοι καταδικάστηκαν. Ο άνθρωπος που θέλει να είναι επώνυμος και όχι ανώνυμος σε ένα αχανές πλήθος, οφείλει να μείνει πιστός στον εαυτό του και να αποδείξει την αξία του ως αντικορμφομιστής.

Γιατί όπως είπε και ο Νίτσε, η πλάνη δεν είναι τύφλωση. Η πλάνη είναι ανανδρία.